

Öliniň ganyndan we etinden derman ýasanlar...

Category: Ertekiler, Geň-taňsy wakalar, Kitapcy, Medisina

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Öliniň ganyndan we etinden derman ýasanlar... ÖLINIŇ GANYNDAN WE ETINDEN DERMAN ÝASANLAR...

Sizem adamhorlugy diňe Afrikanyň yzagalak taýpalaryna mahsus ýaramaz edähetleriň biridir öýdýärdiňizmi?

Onda ünsli diňläň, size iki zady gürrüň bereýin.

Orta asyr Ýewropasynda hekimler näsaglary jeset ganyndan we etinden taýýarlanan «dermanlar» bilen bejermäge dyrjaşypdyrlar. Ölen (ýa-da öldürilen) adamlaryň ganyndan we etinden içilýän derman gerdejikleri, tabletkalar ýasalypdyr.

Ýalňyş düşünmäň, bular ýaşyryn edilýän zadam bolmandyr. Meselem, «mumyýa külkesi» diýlen bir madda bolupdyr, bu madda Ýewropada XII asyr aptekarlarynyň derman taýýarlarda esasy ulanylan, dükanlarynda hökmany suratda tapdyrylan önümleriň biri bolupdyr.

• JESET MEDISINASY

Bu «medisina» metodynyň özbaşyna ady-da bolupdyr: «Corpse Medicine» («Jeset medisinasy»). Osmanly soltany Mehmet II-niň Konstantinopoly eýeländen soň Irki orta asyryň tamamlanandyr we munuň bilen birlikde wagşy metodlaryň soňuna nokat goýlandyr öýdýän bolsaňyz, ýalňyşýarsyňyz. Onda-da nähili.

Bular ýaly ýürekbulagyç metodlar XVII, XVIII, hatda XIX asyra çenli dowam edip geldi. Baý we ýokary gatlakly ýewropalylar jeset iýip şypa tapjakdyklaryna, ýigdeljekdiklerine ynanýardylar.

Din adamlaryndan korol maşgalasyna çenli dürli statusly «saýlama» ýewropalylar düzüminde adam organizminiň bölekleri bolan dermanlary hökman ulanýardylar.

Elbetde, jeset näçe täze bolsa, ondan alynýan etem şonça

göwnemakuldy we lukmanlar tarapyndan iň täzesi maslahat berilýärdi. Emma täze jeset parçasyny tapmak kyn bolansoň, köplenç «mumyýa külkesi» bilen oňnut edilýärdi.

Iňlis koroly Şarl II “King’s Drops” diýilýän bir derman ulanýardy. «Kings Drops» mäjumyna ovradylan adam kelleçanagyny spirte garylyp ýasalan «derman» ýa-da «doping» diýsek dogry bolar. Hatda korolyň bu dermany taýýarlatmak üçin 6.000 iňlis sterlingini töländigini we öz laboratoriýasynda adam kelleçanagyndan distillizirowat edendigi aýdylýar. «Kings Drops» suwuklyk görnüşindäki derman bolupdyr we epilepsiýa, konvülsiyonlar, ruhy hassalyklar bilen bir hatarda ölüm ýassygynda ýatan syrkawlar üçinem ulanylypdyr.

• AT-OWAZALY LUKMANLAR, KOROLLAR, GRAFLAR, GRAFINÝALAR

Iki ýüz elli ýyla golaý wagt bäri «adamhorlugyň» ýazgarylyp gelinýändigine aldanmaň. Ýokary bilimli, uly-uly wezipelere eýe, atly-owazaly ýewropaly asylzadalar ýüzlerçe ýyllap adam jesetleriniň ýagyndan, ganyndan, kelleçanagyndan, süňkünden taýýarlanan önümleri iýdiler, içdiler, adamyň hamyndan edilen eşikleri geýdiler, dakdylar.

Bu «dermanlary» ulananlaryň ýa-da barlap görenleriň arasynda kimler ýok?..

Korolewa Ýelizaweta I we onuň hirurgy Banister, Kilderiň grafinýasy Ýelizaweta Greý, meşhur filosof we alhimik Robert Boýl, meşhur lukman we «Royal Soicety»-ny esaslandyryjy Tomas Willis, korol William III, korolewa Meri...

Ýewropany onlarça ýyllap iýip-gemren Segsen ýyllyk uruşy (1566-1648) bilýänsiňiz ýa-da eşidensiňiz.

Bu uruşlaryň dowam edýän döwründe ispanlaryň Ostende şäherini gaban 1601-nji ýylynda şol ýerde ýaşan şaýatlaryň gürrüň bermegine görä, lukmanlar söweş meýdanyna girip, ýaralanan we ölen ispan esgerleriniň endamyndan ýag böleklerini kesip çykaryp, käselerini doldurypdyr. Çünki adam ýagy ýaralary bejermekde örän peýdaly hasaplanypdyr we arzysy uly bolupdyr. Ýa-da betbagt korol Şarl I-iň ganyny elýaglygy bilen üýşürmäge dyrjaşan halaýyga näme diýmeli? Adamlar onuň ganynyň “King’s

Evil” diýilýän kesele em boljagyna ynanydyr.

Birem “royal touch» («korollygyň tokunyşy») meselesi bar eken, ony soň gürrüň bererin. Bir tüýsli «servikal lenfadenit» bolan keseli (King’s Evil) tokunmak arkaly bejeryändigine ynanan (ynanylan) ýewropa monarhlary...

• BEJERGISI ÜÇIN OSMANLYNYŇ SAZ DIŇLEDEN, ÝEWROPANYŇ GAN IÇIREN KESELI: EPİLEPSIÝA

Türkiýäniň Edirne şäherine gidip görenler ol ýerdäki osmanly soltany Baýezit II-niň gurduran «Şypa» külliýesini (kompleksini) görendir. Henize deňiç görmediklere-de gidip görmegi maslahat berýäris. 1484-nji ýylda ilata hyzmat edip başlan şypahanada epilepsiýa kesellilerini bejermek üçin haýsy derejedäki sazlaryň diňledilmelidigi barada ýazylan reseptler bar.

Diňe sazam däl, suwuň sesiniň we hoşboý ysyňam bular ýaly keselleriň bejergisinde ýygy-ýygýdan ulanylandygyny görersiňiz. Hatda Edirnedäkiden tegelek iki ýüz ýyl öň gurlan Kaýseriniň «Nesibe Darüşşifa» şypahanasyny-da görseňiz gowy bor.

Şindi Kaýseri şypahanasynyň açylan wagtyndan 600, Edirne şypahanasynyň açylan wagtyndanam 400 ýyl soňa, Daniýa gideliň. Çagalygymyzy ertekileri bilen güýmäp ulaldan meşhur ertekiçi ýazyjy Gans Kristian Andersen (1805–1875) ýaşlygynda syrkawlan çagalara iskelede gan içirlenini görendigimi ýazypdyr.

Şeýle-de adamyň märekäniň öňüne çykarylyp ölüm jezasy berilýän şol ýyllaryň Ýewropasynda asylzada kişiler kömekçilerini, hyzmatkärlerini ölüm jezasy berilýän tomaşaly çärelere ýollapdyrlar. Günäkäriň kellesi kesilen badyna hyzmatkärler öňe atylyp, öldürilen görgüliniň boýnundan pürkülip çykan gany pyýalalara doldurypdyrlar. Çünki Ýewropada gan epilepsiýadan emir çekýän näsaglar üçin iň köp ulanylýan bejergi metodydy.

Ýewropanyň birnäçe ýerinde bolşy ýaly Germaniýada-da ýagdaý şolar ýalydy. Käte kellesi ýolnan günäkäriň bedenini şobada gujaklap, ganyny içmäge dyrjaşanlar hem bolupdyr. Ýewropada taryhy çeşmelerde hasaba alynan iň soňky «gan üýşürme» wakasy-

da 1865-nji ýylyň Germaniýasyna degişli.

• KELLE SALGYDY

Doktor Jonsonyň döwründe-de London alhimik dükanlarynyň tekjelerinde siziň ýüzüňize mölerip duran adam kellelerini görmek bolýardy. Käbirleriniň ýüzi kitabyň sahaby ýaly mohlanylady.

Meşhur alhimik Robert Boýl bu tarz bir kafatası-yosununu öz burny gananda ulanypdyr. Munuň üçin şol döwürde birnäçe kişi birmeňzeş maksat bilen külke görnüşinde üwelen kelleçanak-mohlaryny burunlaryna dykmaga başlapdyr.

Iňlis alhimikleri adam kellesiniň köpüsini Irlandiýadaky söweş meýdanlaryndan getirdýärdiler. Aslyýetine seredende, bu ýagdaý ahlaga dogry gelýän zat däl, çünki wepat bolanlary tertiplenen görnüşde jaýlamak gerekdi. Emma şol döwürde ahlagy piňine alan bolupdyrmy näme.

Hatda adam kellesi şolar ýaly derejede söwda harydyna öwrülipdir welin, korol Jorj II ýurda getirilýän her kellä lşilin gümrük salgydyny almagy ýola goýupdyr.

«Görýän bu derman gerdejigiňiz iri süňkli, ýaňaklaryndan gan damyp duran, bedenine hiç hili zeper ýetmedik, örän sagdyn bolan, ýöne tarpa-taýyn (hiç bir kesele ýolukmazdan) ölen 25 ýaşan ýigidiň meýdinden ýasaldy. Bir gije-gündiz aýyň ýagtysynda goýuldy. Çeýnemek üçin azap etmezden bir gezekde ýuwdup bilmegiňiz üçin gyzyl çüýşäniň içinde goýlup distillizirlendi...»

Kowid-19 epidemiýasy geçenden soň, Ýewropa syýahat etmek meýliňiz bar bolsa, biziňki aýtmak, kelläňizden seresap bolaweriň □

• Ýazgyny taýýarlarda peýdalanan çeşmelerim:

<https://allthatsinteresting.com/medicinal-cannibalism>

<https://www.dur.ac.uk/research/news/cannibals/>

<https://www.factinate.com/things/42-unsettling-facts-medieval-beliefs/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Execution_of_Charles_I
<https://brightside.me/wonder-curiosities/14-crazy-things-that-people-of-the-middle-ages-seriously-believed-433410/>
<https://www.dailymail.co.uk/news/article-1389142/British-royalty-dined-human-flesh-dont-worry-300-years-ago.html>

Refi TEAÝÝÜN. Geň-taňsy wakalar